

Дзіцячая мастацтва

Год выдання 39-ы
№ 24 (2486)
24 сакавіка 1970 г.
Аўторак
Цэна 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАВ БССР

3 РЭСПУБЛІКАНСКАЙ МАСТАЦКАЙ

БАЕЦ, фронт, бітва, пазіцыі... Гэтыя словы ваеннага лексіона мы часта ўжываем, гаворачы аб творчасці. І, мабыць, не выпадкова. У свеце ідзе ўпартая барацьба за душы людзей — ідэйная барацьба. І кожны сапраўдны мастак, кожны сапраўдны дзеяч культуры — баец у гэтай барацьбе. У якім бы атрадзе мастацтва ні знаходзіўся той ці іншы творца, ён мусіць ясна ўсведамляць яго мастацтва — найважнейшую зброю ідэйнай барацьбы, а ён сам, мастак, з'яўляецца носьбітам гэтай зброі на ярэнім краі ідэалагічнага фронту.

Уладзімір Ільч Ленін пісаў, што навуковы камунізм прызнае не дзве формы вялікай барацьбы рабочага класа — палітычную і эканамічную, а тры, ставячы наоўгу з імі і тэарэтычную барацьбу. З ленынскага вучэння аб сацыялістычнай ідэалогіі з усёй красамоўнасцю вынікае яснае разуменне ролі мастака ў сацыялістычным грамадстве, яснае разуменне яго адказнасці за вынікі сваёй дзейнасці, за чысціню і трываласць сваіх грамадзянскіх, сваіх ідэйных пазіцый.

Камуністычнае будаўніцтва ў нашай краіне выдзяляе ў абстаўнку вострай ідэалагічнай барацьбы на міжнароднай арэне. Патрабаванне ўзмацнення ўсіх сродкаў ідэйнага ўздзеяння на масы ў такой абстаўнцы — патрабаванне часу. І не апошняга роля ў гэтым уздзеянні на масы належыць мастацтву. Сваімі, спецыфічнымі шляхамі мастацтва ўздзейнічае на чалавека. Савецкае мастацтва — мастацтва сацыялістычнага рэалізму — выходзіць у чалавека нашага грамадства каліснага рэалізму — выходзіць у чалавека маральна прыняцтва, камуністычна перакананасці, высокай маральнай прыняцтва, пралетарскі інтэрнацыяналізм і савецкі патрыятызм, непрымірмасць да ворагаў камунізма.

Наша мастацтва спрыяе ўсталяванню рэвалюцыйнага, практычна дзейснага гуманізму сацыялістычнага грамадства і яго ідэалогіі: ча-

НА ГЭТЫМ МЫ СТАІМ

давек працы становіцца вышэйшай грамадскай каштоўнасцю, мэтай і сэнсам усіх ператварэнняў, якія прараджаюцца ў грамадстве. Чалавек праца і яго багаты ўнутраны свет.

НЕВЫПАДКОВА ў Тэзісах ЦК КПСС «Да 100-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Ільча Леніна адзначаецца, што грамадства, якое будзе камунізм, глыбока звязана ў росквіце літаратуры і мастацтва, усіх форм мастацкай творчасці, а іх грамадская каштоўнасць вызначаецца высокім мастацкім майстэрствам, ідэйнай бескампраміснасцю і партыйнай палыманасцю ў сцяраджанні камуністычных ідэалаў.

Усведамленнем гэтага і кіруюцца ў сваёй штодзённай рабоце творцы саюзаў нашай рэспублікі. Усведамленнем гэтага кіруюцца ў сваёй творчай дзейнасці нашы пісьменнікі і мастакі, архітэктары і дзеячы тэатра і кіно, кампазітары і журналісты, прадстаўнікі ўсіх нашых творчых цэхуў.

Не будзе перабольшаннем сказаць, што калектыву творцаў Савецкай Беларусі, сустрэўшы 100-годдзе з дня нараджэння Уладзіміра Ільча Леніна, сваёй практычнай дзейнасцю прымае актыўны ўдзел у рашэнні праблем развіцця ўсёй савецкай культуры, а тым самым і сусветнай мастацкай культуры.

Пешыце дасягненні на ўсіх галінах беларускага савецкага мастацтва пераканана сведчаць пра палітычную адказнасць нашых мастакоў перад народам, пра тое, што ідэйная і творчая пазіцыя нашага мастацтва — трывалыя.

Значнымі вяршынямі на шляху развіцця нашага мастацтва мы лічым вылучаныя на атрыманне Ленінскай прэміі дыялогі І. Мележа «Людзі на балоце», «Подых навальніцы» і твор калектыву архітэктараў і скульптараў — мемуарыяльны комплекс Хатынь. Гонарам Беларускай савецкай культуры з'яўляюцца таксама творы, якія нядаўна атрымалі рэспубліканскія дзяржаўныя прэміі.

Але не толькі вяршынямі мерам мы шлях наперад. Развіццё мастацтва, выразнае мастацтвам паступальных перадач ім народам і Камуністычнай партыяй задач залепіць ад творчых імгненняў кожнага з ўсёго вялікага калектыву нашых мастакоў. Вызначыць шляхі новага ўздыму беларускага мастацтва, аднавіць здольнасць і страты, акрэсліць надалейшыя задачы ўсіх творчых цэхуў зборца дзяіаі аб'яднаны племні прадпрыхі творчых саюзаў БССР. Несумнянна, пэўнае на гэтым племні і гаворка аб пазіцыі мастака.

ПАЗІЦЫЯ... Яна акрэсліваецца, калі жываецца ў цыніні май-стэраў раздумвае над зыхізам будучага папата. Калі пісьменнік па рабочым сталом спрачаецца з гораем сваёй рывана. Калі паэт шукае рыфму. Калі архітэктар разам з мануэлістам вырашае праблему сінтэзу. Калі вочна аб'ектыва кінааператара фіксуе імклівыя рытмы нашых дзён. Калі акцёр рытуе ролю, а рэжысёр — абдувае трактоўку п'есы драматурга. Калі кампазітар запісае новае, толькі што народжанае мелодыю...

Да чаго кожны з іх імкнецца? Праўдзіва выказае думі і спадзяванні народа. Не толькі забываючы вышаныя ў сваёй сямомасці і ў сваім сэрцы вобраз, але і праз гэты вобраз сродкамі сваёй мастацтва спрыяць аналізу жыцця. А ўсё гэта значнае пошуку новага.

Новае ў мастацтве — гэта, як абадно, новае, а не скапранавае. І каб адкрыць новае, каб пераканаўча перадаць яго новаму мастацтва, мастаку неабходна яснасць сацыяльных поглядаў, разуменне свайго месца ў грамадскім жыцці.

Невыразнае грамадзянскія пазіцыі, якая, бывае, праяўляецца ў творчых пасобках мастакоў, плумачыцца невыразнасцю светлагледзя. Вялікі слухна падкрэслівае П. М. Машараў у артыкуле «Ленінская партыя і стваральная дзейнасць мас» [«Камуніст» № 3, 1970]: «...па-трабна сказаць, што вынікі ідэалагічнай работы яшчэ не ва ўсім мо-гутч нас задаволіць. Мы не заўсёды дасягаем ператварэння палітыч-ных ведаў у асабісты перакананні».

Так, мала толькі ведаць марксізм-ленінізм. Трэба засвоіць гэтае вучэнне настолькі арганічна, каб твае веды сталі тваімі асабістымі перакананнямі. Тут ёсць над чым падумаць мастаку, у якім бы творчым цэху ён ні працаваў.

Самымі рознымі шляхамі тэарэтыкі і прапагандысты буржуазнага мастацтва імкнучыся дыскрэдытаваць навукова даказаныя актыўна-ператваральныя магчымасці рэалізму ўвогуле і савецкага рэалістычнага мастацтва ў прыватнасці. Яны адмаўляюць эстэтычную дзейнасць рэалістычнага форма, арганічна звязаныя з самім жыццём. Яны адносяць рэалістычнае мастацтва і аднаведзеныя яму разнастайныя мастацкія формы да пасіўна-сузыральных. Азіна прагрэсіўным шля-хам развіцця сучаснага мастацтва яны лічаць авангардызм у розных яго праявах.

Толькі на аснове марксісцка-ленінскага светлагледзя магчыма пераканаўча развіваць марксісцка намагаючы буржуазных тэарэтыкаў закрасліць самы дзейсны творчы метады мастацтва.

Наватарства мастацтва сацыялістычнага рэалізму нічога агульнага не мае з псеўдааватарствам мадэрністаў. Творчае смеласць мастака і безадказнасць — зусім не сінонімы. Новае, наватарскае ў савецкім мастацтве грунтуецца на высокім рэвалюцыйным гуманізме, нах-мінай камуністычнай партыйнасці, паслядоўным ажыццяўленні прын-цыпа народнасці. Вось гэтыя панцы і вырашляюць сутнасць грама-дзянскія пазіцыі кожнага савецкага мастака.

РЭВАЛЮЦЫЙНЫ гуманізм, камуністычна партыйнасць, народ-насць, гэтым лепшым творы нашага мастацтва прыцягваюць да себе людзей. У гэтым і класавасць нашай пазіцыі.

Душой атмасферы грубасці, бесчалавечнасці, духоўнага дзікун-ства буржуазнага мастацтва мы супрацьсталяем мужны і светлы воптыкізм сацыялістычнага мастацтва, высокае і натхнёнае рэалістыч-нае майстэрства.

На гэтым мы стайм. Мы, савецкія мастакі.

КАЛМЫЦКІ ПАЭТ — ГАНАРОВЫ КАЛГАСНІК

Калмыка Міхаіла Ханінава добра ведаюць на Кіліваўшчыне. У гады Вялікай Айчыннай вайны ён змагаўся тут у партызанскім атрадзе, з кіліваўшчэ лаёу хадзіў у засады, на рыважную вайну.

Пасля вайны М. Ханінава змяніў калмыцкі паэт, многія вершы якога прысвечаны Беларусі, былім

яго сібрам па партызанскай ба-рацьбе з нямецка-фашысцкімі за-хопнікамі.

Нядаўна М. Ханінава прыяздзіў у Кіліваў, каб сустрэцца са сваімі бацькавымі лабрацімамі, пабываць у родных сэрцу месцах. Разам з паэтам Васілём Матвушавым кал-мыцкі паэт наведаў былую парты-занскую весну Коубчу — цэнтр

У ГАСЦЯХ У ДЗЕТВАРЫ—ЛЮБІМЫЯ ГЕРОІ

Пакайце Усесаюзнае Гвидзень дзіцячай і юнацкай кнігі

Учора ўдзень рэспубліканскага Палаца культуры прафсаюзаў напоўніўся звонкімі дзіцячымі галасамі, гукамі гораў, вясёлымі песнямі, музыкой. Больш тысячні піянераў і шкільнікаў сабраліся сюды на свабоднае ініцыятыўнае «Кніжчына свята», прадстаўнікі прафсаюзаў і камсамоўскіх арганізацый. Сярод гасцей — скарма-тар ЦК ЛКСМБ Г. Анціпаў, пісьменнікі А. Яніноўскі, Я. Велганскі, З. Агінцэў, І. Грамовіч, М. Скрыпка і іншыя.

«Кніжчына свята» ўступілі ў словаў саратар ЦК ЛКСМБ Г. Анціпаў. Затым В. Хомчанка прадставіў дзеціам сваіх сямроў-пісьменнікаў, коратка, спыніў-ся на іх творчасці.

У зале ўрачыста гукаў піянерскія фанфары, гасце святло і на сцэне ажывае вобраз Ільча. Яго ўмукі ўзаяліва ўгледзіцца ў знаёмі і дарагія рысы права-дыра А. У гэтую хвіліну вучань адной з мінскіх школ Ігар Зарэчкі ўсхваліла чытае па радзёй верш пра Леніна.

Калі закончылася дэманстрацыя кінафрагментаў пра Ільча, сцэну запаналілі ўдзельнікі гуртка мастацкага слова Палаца піянераў. Яны выканалі літаратурна-драматычную кампазіцыю па вядомых творах дзіцячых беларускіх пісьменнікаў.

А ў фойе ў гэты час праходзілі гульні для самых малодшых па матывах вясёлых старонак дзіцячых кніг — «Нашы любімыя героі», «Займальныя загадкі і шарады», «Падарожжы ў іраіну цудуў», «Спарыўшыя спаборніцты».

Удзельнікі «Кніжчына свята» прагледзілі таксама дакументальны кінафільм «Тры пёсы пра Леніна» і спонтанна дзі-цячы самадзейнасці — «Рыбак», «Многія і ў іх гэты дзень пайшлі дарогу» з на-мікамі, на якіх аўтары пайкілі свае аўто-графы і дарэальныя надпісы.

Супрацоўнікі кафедр літаратуры Го-мельскага ўніверсітэта выступілі ў Брэ-сце, Гомелі, Віцебску, Магілёве, Гродна і ў іншых гарадах і раённых цэнтрах рэ-спублікі.

У. І. ЛЕНІН І ПЫТАННІ ЛІТАРАТУРЫ

Выязную навуковую канферэнцыю пад такой назвай правяла кафедра лі-таратуры Гомельскага дзяржаўнага ўні-версітэта ў Жлобіне. У рабоце канферэн-цыі, прысвечанай 100-годдзю з дня на-раджэння У. І. Леніна, прынялі ўдзел, акра-мя супрацоўнікаў кафедры, нэстаўнікі сярэдніх школ Жлобіна. З дакладамі і паведамленнямі выступілі доктар філа-лагічных навук П. Ахрыменка, кандыда-ты філалагічных навук У. Сабалеўка, М. Малаўка, В. Бершчыў, М. Якіўскі, аспіранты М. Воінаў і У. Мартусь.

Супрацоўнікі кафедр літаратуры Го-мельскага ўніверсітэта выступілі ў ле-кцыях на ленінскую тэматыку на пра-дпрыемствах і ва ўстановах Жлобіна.

ВІНШУЕМ З УЗНАГАРОДАМ!

За заслугі ў развіцці Беларускай савецкай літаратуры і ў сувязі з п'яцідзесяці-годдзем з дня нараджэння пісьменнік Пётр Алексеевіч Васільевіч, узнагароджа-ны Ганаровай ордэнаў Вярхоўнага Са-вета Беларускай ССР.

калгаса «Савецкая Беларусь». У малгаскім клубе адбыўся ўрачы-сты сход. Калмыцкі і беларускі паэты прамаўлялі свае вершы, рас-казалі пра свае планы і задумы.

На сходзе калгаснікі адзінадуш-на вырашылі прысвоіць Міхаілу Ханінава званне ганаровага кал-гасніка саўгасаршчелі «Савецкая Беларусь» і засяці ў яго імя ў кал-гасную кнігу народнай славы.

М. ГАЛАГУЦКІ.

ГАЛАСЫ СПАБОРНІЧАЮЦЬ У МІНСКУ

Адкрыццё Усесаюзнага конкурсу маладых вакалістаў

Толькі адшумелі ў Беларсі воплескі свята мастацтваў народаў СССР, і вось новая падзея: 22-га сакавіка ў Мінску ў канцэртнай зале музычнай школы-дзесцігоддзі ад-крыўся Усесаюзнаы кон-курс маладых вакалістаў на лепшую канцэртную праграму, прысвечаную 100-годдзю з дня на-раджэння У. І. Леніна. Мес-тоўч членаў журы — вядо-мыя майстры мастацтва, прадстаўнікі музычнай грамадскасці. Сярод іх — народныя артысты ССРР З. Андзіпарыдзе (стар-шы журы), Л. Алексан-драўскай (намеснік стар-шын), П. Рудэнка, К. Лацэў, П. Амранаш-вілі, прафесар Маскоўскай кансерваторыі Імя П. Чай-коўскага Г. Ціа, заслужа-ны артыст БССР С. Уд. Смірноў, народны арты-ст Эстонскай ССР В. Лунд, заслужаны дзеяч мастацтваў Літоўскай ССР В. Індыконіс, загадчык кафедры спе-ваў Беларускай дзяр-жаўнай кансерваторыі Імя А. Луначарскага С. Ас-колкаў, намеснік началь-ніка Упраўлення музыч-ных устаноў Міністэрства культуры БССР С. Лу-шын (намеснік старшын журы) і іншыя.

Выступае намеснік міні-стра культуры БССР Ю. Міхневіч:

— Мы рады, — гаво-рыць ён, — што конкурс маладых вакалістаў ад-бываецца ў Беларускай ста-лы. Шчыра вітаем на нашай зямлі ўдзельнікаў конкурсу — маладых май-строў мастацтва пра-дстаўнікоў братніх рэспуб-ліц Савецкага Саюза, зы-чым ім у гэтым аднастым спаборніцтве поспехаў.

Старшы журы Зураб Андзіпарыдзе расказаў пра мэты і задачы твора-га спаборніцтва.

Як вядома, у Рызе і Кі-еве адбыліся ўжо конкур-сы маладых выканаўцаў — скрыпачкоў, выданчэ-лістаў і п'яністаў. У Мінску ж выступіць каля сарама маладых спявакоў. Больш тысячні ўдзельнік конкурсу выступі-це з канцэртнай прагра-май у двух аддзяленнях, прычым паловіна яе аба-вязкова павіна складацца з твораў савецкіх кампазі-тараў. І яшчэ — у конкур-сным выступленні трыба выканаць не менш двух новых твораў савецкіх аўтараў.

Першага красавіка ў фі-лармоніі адбудзецца кан-цэрт твораў Усесаюзнага кон-курсу маладых вакалістаў з аўтараў маладых вакалістаў. Уручэнне ж дыпломаў будзе ў Маскве 12-га красавіка.

Учора пачалося праслу-хоўванне канцэртных пра-грам удзельнікаў конкур-су. Першым выступіў са-ліст Маскоўскай абласной філармоніі Юрыі Марчан-ка.

Засталося ў заключэнне сказаць, што ад Беларсі права ўдзельнічаць у трэ-цім туры Усесаюзнага кон-курсу маладых вакалістаў заўважалі салісты тэатра оперы і балета Кіаўдзя Станькава і салісты Белар-ускай дзяржаўнай філар-моніі Інэса Адзіноўца і Эле-анора Зігер.

НЕ ПЕРШЫ ГОД КАР'ЕРА НАШЕЙ СТУДЫІ ПРАЦУЕ НАД ЛЕНІНСКАЙ ТЭМАЙ

Вылучэнне сродкі фільмаў мастацкай велікі дакладны і ў той жа час скупы, лаканічны. Гэта рукапісы і нататкі Уладзіміра Ільча, фатаграфіі, кадры кінахронікі. Узяты і асінсаваны велікі складаны матэрыял. Метады глыбо-кага дакументальнага кінадасле-давання аказаўся плейнай і моц-най зброй ў арсенале выаўлен-скай сродкаў навуковага кінемато-графіа.

Вядома, і раней ствараліся стужкі (і добрыя), у якіх прадме-там даследавання быў рукапіс, на-прыклад, «Рукапісы Пушкіна», «Рукапісы Талстога». Але карціны «Рукапісы Леніна», «Сцяг партыі», «Ленін. (Апошня старонкі)» не паўтараюць і не працягваюць тра-дыцыі тэксталагічнага фільма. Га-лоўнае ў іх — раскрыццё глыбо-кага драматызму тытанічнай ба-рацьбы ідэй, думак, поглядаў Ле-ніна-мысліцеля і Леніна-кіраўніка з усім, што перахаджвала рэвал-юцыю, што становілася на яе шляху.

Ленінскія рукапісы ў гэтых філь-мах з'яўляюцца матэрыялам, які пачынае жыць, калі за ім разгорт-ваюцца карціны жыцця рэвалю-цыйнага барацьбы, практычнай дзейнасці ў шырокіх народных мас, мінастаўнага і поўнага сутыкнен-ня рэальнага жыцця.

За радкамі ленінскіх рукапісаў, за яго справамі і думкамі, якія праходзяць у фільмах, ствараецца вобраз вялікай мастацкай сілы, вобраз Леніна — жыюча, думаю-чага, дзеючага. Вобраз чалавека і правадзіра, мысліцеля і рэвалю-цыйнага дзеяча, які ўзначальваў барацьбу мільённых народных мас.

І ў гэтым — істотнае адрознен-не фільмаў ленінскай трылогіі ад іншых работ, аўтары якіх кары-сталіся рукапісамі як асноўным выаўленчым сродкам.

Падначальваючы ўсё рашэнню галоўнай задачы, нашы майстры свабодна аперыруюць рознымі выаўленчымі сродкамі. Так, у фільме «Рукапісы Леніна» яны ма-ляюць шырокі гістарычны фон падаей пачатку 1905 года, і на першым плане — гісторыя ства-рэння Ленінным артыкула «Новыя задачы і новыя сілы». У карціне «Сцяг партыі» шырока выкарыста-ны фатаграфіі, партрэты. Разам з пісьмамі і рукапісамі, якія рас-крываюць працэс стварэння Лені-ным Праграмы партыі, яны вык-лапаюць вобраз Ільча ў пачатку стагоддзя — бескампраміс-нага тэарэтыка і кіраўніка рэвал-юцыйнай партыі. Найбольш уражлівыя эпізоды гэтага фільма паказваюць барацьбу Леніна супра-ць слабасці і памылк плекха-наўскага праекта Праграмы РСДРП, які грашыў распыліцца супраць недагаворнасцю, ініцыяса-цю. Аўтары стужкі велікі ўдала паказваюць сутыкненне ідэй, ду-мак, дукчу.

Яшчэ шырай вынаходзіла па-літра фільма «Ленін. (Апошня старонкі)». Тут не толькі партрэ-ты і рукапісы (пісьмы, нататкі, артыкулы), але і пейзажы — вяс-новы парк і лясі ў Горках. Мы не бачым Леніна, але мы бы пра-нікаем у атмасферу гэтага дома, гэтак жа як пранікаем у атмас-феру кабінета Леніна ў Крамлі.

Кінааваданне развіваецца як бы ў двух планах. Прад гледач-ні праходзяць падаей рэвалюцыі, і на іх фоне — энэргічная, кіпу-чыя дзейнасць Леніна: палітычна-і тэарэтычна — пісьмы ў «Прав-ду», дзе ёсць указанні, парады па ўсіх недзённых пытаннях багучага моманту, арганізатарскае — ак-тыўная падрыхтоўка вяртання ў Рэсію. А кантрапункт фільму — прыке, «максірыне глядзельнае вы-рашэнне фільма і стрымана-пата-тычны, нават некалькі строга, лака-тычны дыктарскі тэкст. Гэтым мас-тацкім прыёмам дасягаецца больш эмацыянальнае гучэнне карціны.

У іншым ключы вырашаны толь-кі што закончаны невялікі фільм-навала «Мінута з Ленінным», зняты па сцэнарыі Уладзіміра Шрайбер-га рэжысёрам Міхаілам Тварна-вым. Ён расказвае (ўсяго некаль-кіх штырхак) аб гісторыі ства-рэння Маўзалея Леніна, аб тым, як сэрцы людзей цягнуцца да Ле-ніна, вочна жыючага.

У гэтым кароткім фільме ў ле-кай форме раскрываецца сама-разуменне — «Мінута з Ленінным», якую праводзіць кожны, хто на-ведвае Маўзалеў. Гэта невялікая кінапаэма расказва гледачам не менш, а можа, больш, чым іншыя многачастковыя фільмы. Сіла гэтай кінапаэмы ў больш эмацыянальным удзельніку на гледача.

(АДН).

НАВУКОВАЯ КІНАЛЕНІНІЯНА

Міхаіл ШАПРОУ, галоўны рэдактар Цэнтральнай студыі навукова-папулярных і навуковых фільмаў

На экране праходзяць апошнія гады жыцця Уладзіміра Ільча, ка-лі няўмоўна хвароба падхо-вала яго сілы. Але колькі зрабіў ён і за гэтыя гады, з якой сілай, лютасцю, самаадданасцю ён зма-гаўся ў гэтыя гады за перамогу рэвалюцыі, якую ён узначальваў, за справу партыі, якую ён ства-рыў!

І мы не проста дэваліліся аб усім гэтым з фільма, мы гэта востра адчулі, бо аўтары знайшлі дакладныя кінематаграфічныя сродкі ўвасаблення сваёй задумы.

Работы Германа Фрадыкі і Фэ-дэра Цяпкіна — сур'ёзны ўклад у навукова-дакументальную кінале-нініяна. Але для нас важна, конеч-на, не простае паўтарэнне адной-чы знойдзенай прыёму і форм — кожнаму новаму фільму павіны быць уласцівы знойдзеныя імяна для яго стылістыкі, меры і спос-баў падачы матэрыялу.

У некай ступені гэта удалося ў нядаўна закончаным фільме рэжысёра Віктара Морганштар-на «1917. Сакавік — красавік» (сцэ-нарысты Агладэ Тучына і Барыс Якіўлеў). Ён пераносіць нас у аб-стаўніку першых тыдняў Лютаўскай рэвалюцыі семнаццаціга года. Вестка аб гэтай падзеі застае Ула-дзіміра Ільча і Надзежду Канстан-цінаўну ў Швецыі, у Цюрыху, дзе яны жылі ў кватэры швэца Каме-рара.

У фільме расказваецца аб тым, як Ленін працаваў у апошнія дні сваёй эміграцыі над «Пісьмамі дзедку», якія аб'ядноўваюць шляхамі ішлі ў ахоплены рэвалюцыйнай падаеі Петраград, і як ён энэргі-чна дабіваў хутэйшага вярта-ння ў Рэсію.

Вострадрэматычныя эпізоды расказваюць аб тым, як рыхтава-лася і праходзіла пэздка «Праз пекла» — праз Рэсію, якая ваява-ла з Германіяй і праз Скандына-вію. Фінал — Ленін і яго папеліч-ні прыбылі ў Петраград. На пло-шчы перад Філармоніскім вакзалам познім вечарам 3 красавіка 1917 года яго сустракалі рабочыя, сал-даты, матросы — дзсяткі тысяч прадстаўнікоў рэвалюцыйнага Петраграда і Рэсіі...

Кінааваданне развіваецца як бы ў двух планах. Прад гледач-ні праходзяць падаей рэвалюцыі, і на іх фоне — энэргічная, кіпу-чыя дзейнасць Леніна: палітычна-і тэарэтычна — пісьмы ў «Прав-ду», дзе ёсць указанні, парады па ўсіх недзённых пытаннях багучага моманту, арганізатарскае — ак-тыўная падрыхтоўка вяртання ў Рэсію. А кантрапункт фільму — прыке, «максірыне глядзельнае вы-рашэнне фільма і стрымана-пата-тычны, нават некалькі строга, лака-тычны дыктарскі тэкст. Гэтым мас-тацкім прыёмам дасягаецца больш эмацыянальнае гучэнне карціны.

У іншым ключы вырашаны толь-кі што закончаны невялікі фільм-навала «Мінута з Ленінным», зняты па сцэнарыі Уладзіміра Шрайбер-га рэжысёрам Міхаілам Тварна-вым. Ён расказвае (ўсяго некаль-кіх штырхак) аб гісторыі ства-рэння Маўзалея Леніна, аб тым, як сэрцы людзей цягнуцца да Ле-ніна, вочна жыючага.

У гэтым кароткім фільме ў ле-кай форме раскрываецца сама-разуменне — «Мінута з Ленінным», якую праводзіць кожны, хто на-ведвае Маўзалеў. Гэта невялікая кінапаэма расказва гледачам не менш, а можа, больш, чым іншыя многачастковыя фільмы. Сіла гэтай кінапаэмы ў больш эмацыянальным удзельніку на гледача.

(АДН).

Танец «Руская пацека» вынавае ансамбль Пінскага гарадскога Дома культуры. Фота В. ГЕРМАНА (БЕЛТА).

СПЯВАЕ ПРЫБУЖСКАЯ ЗЯМЛЯ

З заключнага канцэрта мастацкай самадзейнасці Брэсцкай вобласці

Так ужо бывае: ад любімых артыстаў чакаем шмат. Народны хор абласцпрофа не апраў-даў гэтых спадзяванняў. Мас-тацкія пошукі, якімі заўсёды вынаваўся калектыву, якім кі-руе А. Шутаў, мы на гэты раз не ўбачылі.

Прыявалі ў Брэст

